

Meluilmoitusmenettelyn toimivuuden arviointi

Marjut Taipaleenmäki

Meluilmoitusmenettelyn toimivuuden arviointi

Marjut Taipaleenmäki

Helsinki 2007

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ



YMPÄRISTÖMINISTERIÖN RAPORTTEJA 18 | 2007
Ympäristöministeriö
Ympäristönsuojeluosasto

Taitto: Marjatta Naukkairnen

Julkaisu on saatavana vain internetistä:
www.ymparisto.fi > Ympäristöministeriö
> Julkaisut > Ympäristöministeriön raportteja -sarja

ISBN 978-952-11-2822-6 (PDF)
ISSN 1796-170X (verkkokj.)



ESIPUHE

Ilmoitusmenettelystä tilapäisen toiminnan tai tapahtuman meluntorjunnassa on kokemuksia aina vuodesta 1988 lähtien, jolloin meluntorjuntalaki (382/1987) tuli voimaan, mutta menettelyn toimivuutta ei ole aiemmin varsinaisesti arvioitu. Ympäristöministeriön toimeksiannosta Lounais-Suomen ympäristökeskus toteutti meluilmoitusmenettelyn toimivuuden ja mahdollisten kehittämistarpeiden arviointia koskevan esiselvityksen. Selvityksen teki Marjut Taipaleenmäki (Naantalien kaupungin ympäristöpäällikkö) ja selvitystä ohjasivat/valvoivat Lounais-Suomen ympäristökeskuksessa osastopäällikkö Marja-Terttu Parsama, ylitarkastaja Petri Hiltunen ja ylitarkastaja Eljas Hietämäki. Ympäristöministeriön puolelta työn valvojana toimi ympäristöneuvos Sirkka-Liisa Paikkala. Selvitys tehtiin marras-joulukuussa 2006.

Meluilmoitusmenettelyn toimivuutta ja mahdollisia muutostarpeita arvioitiin kyselyn avulla. Kysely osoitettiin Lounais-Suomen alueellisen ympäristökeskuksen toiminta-alueen kuntien ja eräiden muiden kuntien meluasioista vastaaville viranhaltijoille sekä kaikille alueellisille ympäristökeskuksille. Lisäksi Vaasan hallinto-oikeus esitti näkemyksensä menettelyn toimivuudesta ja muutostarpeista.

Selvitystyöhön olisi tuonut arvokkaan lisän myös toiminnanharjoittajien näkökulma. Selvitys tehtiin kuitenkin lyhyessä ajassa, joten se rajautuu viranomaisnäkökulmaan.

Ympäristöministeriö kiittää kaikkia julkaisun toteuttamisessa mukana olleita.

Helsingissä syyskuussa 2007

Ympäristöministeriö

SISÄLLYS

Esipuhe	3
I Meluntorjunnan säätelykeinoja	7
1.1 Melu-ilmoitusmenettely – meluntorjuntalaista ympäristönsuojelulakiin.....	7
1.2 Ilmoitus erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta	7
1.3 Muita ympäristönsuojelulain mukaisia meluntorjunnan säätelykeinoja	10
1.3.1 Ympäristölupamenettely.....	10
1.3.2 Normiohjaus.....	10
1.3.3 Kunnan ympäristönsuojelumääräykset.....	10
2 Selvitys melu-ilmoitusmenettelyn toimivuudesta ja muiden ohjauskeinojen soveltamisesta tilapäisen toiminnan meluntorjuntaan	12
2.1 Aineisto	12
2.2 Kyselyn tulokset.....	12
2.2.1 Melu-ilmoitusten määrä, toiminnan laatu ja kesto	12
2.2.2 Melu-ilmoituksen määräaika	13
2.2.3 Melu-ilmoituksen sisältö	13
2.2.4 Melu-ilmoituksen vireilläolosta ilmoittaminen.....	14
2.2.5 Lausunnot.....	14
2.2.6 Tarkastukset	14
2.2.7 Melu-ilmoituksesta tehtävä päätös	14
2.2.8 Muutoksenhaku.....	14
2.2.9 Valvonta	15
2.2.10 Melu-ilmoitusmenettelyn soveltamisen yleisiä etuja ja ongelmia....	15
2.2.11 Ympäristölupamenettely	16
2.2.12 Normiohjaus.....	16
2.2.13 Kunnan ympäristönsuojelumääräykset	17
2.2.14 ”Yleisötilaisuuksien ympäristöilmoitus”	18
3 Johtopäätöksiä	19
3.1 Melu-ilmoituksen määräaika	19
3.2 Viranomaisen	19
3.3 Melu-ilmoituslomake ja käsitteitä.....	20
3.4 Valvonta	20
3.5 Viranomaisyhteistyö ja hyvä hallintokulttuuri	20
3.6 Esimerkit.....	20
3.7 Kunnalliset ympäristönsuojelumääräykset	21

4 Tiivistelmä	22
Kirjallisuus	23
Liitteet	25
Kuvailulehdet	37

1 Meluntorjunnan säätelykeinoja

1.1

Meluilmoitusmenettely – meluntorjuntalaista ympäristönsuojelulakiin

Meluntorjuntalaissa (382/1987) luotiin meluntorjuntaa koskevat perussäännökset, ja lain tärkein tavoite oli vahvistaa meluntorjuntaa yhtenä ympäristönsuojelun tehtävänä. Meluntorjuntalaissa ei kuitenkaan säännelty meluntorjunnasta tyhjentävästi, vaan eri alojen lainsäädäntöön sisältyi melua koskevia säännöksiä. Meluntorjuntalain tärkeimmät ohjauskeinot olivat yleiset ohjeet ja määräykset sekä melutilanteen seuranta kunnissa. Meluntorjuntalakiin ei sisällynyt erillisiä säännöksiä melua aiheuttavien toimintoja koskevasta luvista, vaan terveydenhoitolain (469/1965) ja naapuruussuhdelain (26/1920) lupamenettelyjen avulla säänneltiin myös melua aiheuttavien toimintoja. Terveydenhoitolain mukaisen valvontamenettelyn avulla ei kuitenkaan päästy riittävä ajoissa puuttumaan lyhytaikaisten tilapäisten häiritsevää melua aiheuttavien tapahtumien meluntorjuntaan. Tämän vuoksi meluntorjuntalakiin sisällytettiin uutena ohjauskeinona erityisen häiritsevää melua aiheuttavien tilapäisten toimintoja, tilapäisiä töitä ja tapahtumia koskeva ilmoitusvelvollisuus. Ilmoitusmenettely antoi viranomaisille uudenlaisen mahdollisuuden puuttua lyhytaikaiseen melun aiheuttamiseen.

Meluntorjuntalaki kumottiin ympäristönsuojelulain (86/2000) voimaantulon myötä. Kumotusta meluntorjuntalaista siirrettiin tilapäistä melua koskeva ilmoitusmenettely ympäristönsuojelulakiin. Sisällöllisesti 60 §:n melua ja tärinää aiheuttavaa tilapäistä toimintaa koskevaa ilmoitusmenettelyä laajennettiin vuonna 2005 siten, että ilmoituksesta annettavassa päätöksessä voidaan antaa määräyksiä muustakin ympäristön pilaantumisesta kuin melusta ja tärinästä (252/2005).

1.2

Ilmoitus erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta

Ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus tilapäistä ja erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta toiminnasta. Tilapäistä melua voi aiheutua erilaisista toimenpiteistä tai tapahtumista, kuten rakentamisesta, katutöistä, maansiirtotöistä tai yleisötilaisuuksista. Melua voidaan yleensä pitää erityisen häiritsevänä, jos se ylittää taustamelun tason tai jos melu on kapeakaistaista tai iskumaista. Myös melun kesto, toistuvuus ja vuorokauden aika vaikuttavat häiritsevyyden arvioinnissa. Erityistä häiritsevyyttä ei kuitenkaan voida

tulkita suoraan esimerkiksi annettujen ohjeavojen avulla, koska ohjeavot kuvaavat yleensä pitkäaikaisen altistumisen haitallisuutta.

Ilmoitus tehdään kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jos hanke toteutetaan usean kunnan alueella, ilmoitus tehdään sille alueelliselle ympäristökeskukselle, jonka toimialueella melu tai tärinä pääasiallisesti ilmenee. Tällaisia toimintoja voivat olla muun muassa moottoriurheilukilpailut. Tien rakentaminen usean kunnan alueelle on yleensä katsottu yhdeksi toiminnaksi, josta ilmoitus tehdään alueelliselle ympäristökeskukselle.

Ilmoitusta ei tarvitse tehdä ympäristölupaa edellyttävästä toiminnasta, yksityishenkilön talouteen liittyvästä toiminnasta, puolustusvoimien toiminnasta eikä sellaisesta tilapäisestä toiminnasta, josta kunta on antanut ympäristönsuojelumääräykset ja samalla määrännyt, ettei ilmoitusvelvollisuutta ole.

Ilmoituksen tekemiseen on velvollinen toiminnanharjoittaja. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä tai toiminnan aloittamista, kuitenkin viimeistään 30 vuorokautta ennen tätä ajankohtaa. Kunnan ympäristönsuojelumääräyksillä on mahdollisuus määrätä lyhyemmästä määräajasta. Toistuvista tapahtumista voidaan jättää yksi ilmoitus, esimerkiksi kesän aikana kolme kertaa järjestettävät puistokonsertit.

Jos ilmoitettu toiminta saattaa olennaisesti vaikuttaa yleisiin tai yksityisiin etuihin, on ympäristönsuojelulain 63 §:n mukaan ilmoituksen vireilläolosta ilmoitettava ja asianosaisia kuultava siten kuin hallintolaissa säädetään. Ilmoittaminen ja kuulemisen tarpeellisuus harkitaan tapauskohtaisesti. Ympäristönsuojelulaissa ei ole erityistä säännöstä ilmoitusmenettelyn lausuntojen tarpeellisuudesta, vaan lausuntopyyntöt harkitaan tapauskohtaisesti.

Ympäristönsuojelulain 64 §:n mukaan ilmoituksen johdosta on tehtävä päätös, jossa voidaan antaa määräyksiä toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä, toiminnan tarkkailusta ja tiedottamisesta asukkaille sekä toiminnan järjestämiseen liittyvien jätelain (1072/1993) mukaisten velvollisuuksien täyttämistä. Ympäristönsuojelulain muutos (252/2005) antaa entistä laajemmat mahdollisuudet toiminnan kokonaisvaltaiseen tarkasteluun. Muutoksen myötä voidaan antaa muutakin ympäristönsuojelua kuin melua koskevia määräyksiä. Viranomaisella voi kieltää tai keskeyttää muun kuin luvan nojalla harjoitetun toiminnan, jos yleiselle tai yksityiselle edulle aiheutuvia haittoja ei voida määräyksillä riittävästi vähentää. Määräykset voidaan antaa ja toiminta kieltää, vaikka ilmoitusvelvollisuus olisi laiminlyöty.

Päätös annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on tiedotettava siten kuin ympäristönsuojelulain 53 ja 54 §:ssä säädetään ympäristölupapäätöksen antamisesta ja tiedottamisesta.

Ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000) 24 §:ssä säädetään ilmoituksen sisällöstä. Ilmoituksesta on käytävä ilmi ilmoittajan yhteystiedot, toiminnan sijainti, laatu, laajuus ja kesto, arvioidut tiedot päästöistä, suunnitellut ympäristönsuojelutoimet sekä toiminnan vaikutukset ympäristöön. Ilmoitus voidaan tehdä valmiilla lomakkeella tai vapaamuotoisesti kirjallisesti noudattaen ympäristönsuojeluasetuksen 24 §:n sisältövaatimuksia.

Ympäristönsuojeluasetuksen 26 §:n mukaan viranomaisella on tarkastettava ilmoitus viivytyksettä ja tehtävä ilmoituksen käsittelyn mahdollisesti edellyttämä tarkastus. Ilmoituksen johdosta annettavan päätöksen sisällöstä säädetään ympäristönsuojeluasetuksen 27 §:ssä.

Ilmoituksen johdosta tehdystä päätöksestä voi valittaa Vaasan hallinto-oikeuteen ja sen jälkeen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti samoin kuin annettujen määräysten rikkominen on rangaistavaa.

Ilmoituksen käsittelyyn liittyvä menettely poikkeaa ympäristölupahakemuksen käsittelystä. Ilmoitusmenettely on lupamenettelyä yksinkertaisempaa ja nopeampaa, ja siis muun muassa kuulemisen ja tiedottamisen tarpeellisuus harkitaan tapauskohtaisesti. Ilmoitusmenettely muistuttaa kuitenkin lupamenettelyä sikäli, että toiminnan harjoittamisoikeus voidaan ympäristönsuojelullisin perustein kyseenalaistaa ja antaa toimintaa koskevia määräyksiä. Erona on kuitenkin se, että viranomaisen päätöstä ei ole tarpeen odottaa ja toiminnan voi aloittaa, kunhan ilmoitus on tehty määräajassa.

Muita ympäristönsuojelulain mukaisia meluntorjunnan säätelykeinoja

Ympäristölupamenettely

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien toimintojen säätelyssä lupamenettely on tärkein säätelykeino. Ympäristönsuojelulain mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan on oltava ympäristölupa. Luvanvaraisista toiminnoista säädetään tarkemmin ympäristönsuojeluasetuksessa. Melu kuuluu ympäristönsuojelulaissa tarkoitettuihin päästöihin, jotka voivat aiheuttaa ympäristön pilaantumista. Lupaharkinnassa laitoksen ympäristövaikutuksia tarkastellaan kokonaisvaltaisesti, ja näin myös melukysymykset otetaan huomioon periaatteessa kaikkien ympäristöluvanvaraisten toimintojen lupapäätöksissä.

Normiohjaus

Ympäristönsuojelulain mukaan valtioneuvostolla on toimivalta lain 11 §:n nojalla antaa yleisiä joko sitovia tai ohjeellisia normeja ympäristön laatutasoista, päästötasoista ja päästöjen vähentämisestä.

Eräissä tapauksissa yleinen normi voisi keventää ilmoitusmenettelyä. Tietyt toiminnot voitaisiin vapauttaa ilmoitusmenettelystä, jos yhtenäistetään näille toiminoille annettavia velvoitteita ja hallinnollisia ohjeita. Menettelyn keventäminen ei kuitenkaan saa johtaa ympäristönsuojelun tasosta tinkimiseen, joten jo ennalta tulee riittävästi kyetä arvioimaan toiminnan ympäristövaikutukset ja varmistaa toiminnan haitattomuus. Toiminnan haitattomuusarvioinnin yhtenä lähtökohtana on pidetty etäisyyttä lähimmästä altistuvasta kohteesta sekä asutuksen laajuutta ja altistuvien määrää. Myös altistuvien oikeusturvakysymykset ja toiminnan jälkivalvonnan riittävä toteutus liittyvät kiinteästi normiohjauksen harkinnan yhteydessä ratkaistaviin kysymyksiin.

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset

Ympäristönsuojelulakiin sisältyvät uutena ohjauskeinona kunnan ympäristönsuojelumääräykset (19 §). Ympäristönsuojelulain nojalla kunta voi antaa paikallisten olojen vuoksi tarpeellisia kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä ympäristönsuojelumääräyksiä, jotka voivat koskea muuta kuin luvanvaraista tai lain 61 §:n mukaista ilmoituksenvaraista toimintaa taikka puolustusvoimien toimintoja. Kunta voi antaa yleisiä määräyksiä muun muassa erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjunnasta ja rajata meluilmoitusvelvollisuutta tiettyjen toimintojen osalta.

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset voivat koskea muun muassa konserttien järjestämistä kaupunkien keskusta-alueilla, katutöitä, sähköisten äänenvahvistimien käyttöä ja muita vastaavia toimia. Määräykset voidaan rajoittaa koskemaan poikkeuksellisia kellonaikoja. Määräyksiä voidaan antaa myös esimerkiksi melua aiheuttavista töistä tiedottamisesta haitan mahdollisille kohteille.

Kunta voi antamallaan yleisillä määräyksillä myös toimintakohtaisesti määrätä, ettei erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta tapahtumasta tai työstä tarvitsisi tehdä ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaista meluilmoitusta samalla kuitenkin edellyttäen erilaisia meluntorjuntatoimia. Kunta voi näin rajata ilmoitusvelvollisuuden koskemaan vain merkityksellistä haittaa aiheuttavia tapahtumia ja töitä. Kunta voi myös määrätä lyhyemmästä määräajasta ilmoituksen tekemiselle.

2 Selvitys meluilmoitusmenettelyn toimivuudesta ja muiden ohjauskeinojen soveltamisesta tilapäisen toiminnan meluntorjuntaan

2.1

Aineisto

Meluilmoitusmenettelyn arviointia koskeva selvitystyö toteutettiin kyselyn avulla marras-joulukuussa 2006. Selvityksen tausta-aineistona käytettiin meluntorjuntalain ja ympäristönsuojelulain valmisteluaineistoa ja ilmoitusmenettelystä laadittuja oppaita ja julkaisuja. Lisäksi käytiin läpi Lounais-Suomen ympäristökeskuksen päätöksiä ja Vaasan hallinto-oikeuden oikeustapauksia.

Tämän työn tavoitteena oli selvittää, miten meluilmoitusmenettelyä on käytännössä sovellettu ja mitä etuja ja ongelmia menettelyn soveltamisessa ja toimivuudessa on ilmennyt. Samassa yhteydessä tarkasteltiin myös muiden meluntorjunnan ohjauskeinojen soveltamista tilapäisen melun torjuntaan.

Meluilmoitusmenettelyä arvioitiin kyselyn avulla. Kysely osoitettiin Lounais-Suomen ympäristökeskuksen toiminta-alueen kuntien ympäristönsuojelusta vastaaville viranhaltijoille. Lounais-Suomen ympäristökeskuksen toiminta-alueella oli vuonna 2006 80 kuntaa, joista suurin osa on asukasluvultaan pieniä (alle 5000 asukasta). Alueen suurimpien kaupunkien Turun ja Porin lisäksi kysely osoitettiin Helsingin, Tampereen, Oulun ja Kuopion kaupungeille. Lisäksi kysely osoitettiin kaikille 13 alueelliselle ympäristökeskukselle. Kysymykset olivat pääosin avoimia, jolloin vastaajilla oli mahdollisuus laajasti kertoa kokemuksistaan menettelyn soveltamisessa.

Vastauksia saatiin 51 kunnasta ja kaikilta alueellisilta ympäristökeskuksilta.

Vaasan hallinto-oikeus kommentoi ilmoitusmenettelyä, ja selvityksessä on mukana eräitä hallinto-oikeuden oikeustapauksia (Liite).

2.2

Kyselyn tulokset

2.2.1

Meluilmoitusten määrä, toiminnan laatu ja kesto

Kyselyyn vastanneissa kunnissa käsiteltiin vuonna 2004 yhteensä 441, vuonna 2005 477 ja vuonna 2006 (tammi-lokakuu) 295 ilmoitusta. Tampereella, Oulussa ja Kuopiossa käsiteltiin vuosittain 40-50, Turussa 14-16 ja Helsingissä noin 200 ilmoitusta. Pienemmissä kunnissa käsiteltiin yleensä vuosittain muutamia ilmoituksia. Kuntien

käsittämät ilmoitukset koskivat pääasiassa ulkoilmakonsertteja ja huvitilaisuuksia sekä rakentamista.

Kaikissa alueellisissa ympäristökeskuksissa käsiteltiin vuonna 2004 yhteensä 41, vuonna 2005 yhteensä 40 ja vuonna 2006 yhteensä 39 ilmoitusta. Eräissä ympäristökeskuksissa ei käsitelty tarkasteluvuosina yhtään ilmoitusta. Yleensä yhden ympäristökeskuksen vuosittain käsittelemien ilmoitusten määrä oli alle kymmenen. Ympäristökeskukset käsitelivät pääasiassa usean kunnan alueella järjestettävien moottoriurheilutapahtumien ilmoituksia. Aluekeskuksissa käsiteltiin myös muutamia rautateiden rakentamiseen ja korjaamiseen sekä teiden ja laivaväylien rakentamiseen liittyviä ilmoituksia.

Kaikista vuosien 2004-2006 aikana käsitellyistä ilmoituksista noin suurin osa liittyi alle vuorokauden kestäviin tapahtumiin. Useita viikkoja kestävien toimintojen ilmoituksia käsiteltiin pääasiassa alueellisissa ympäristökeskuksissa.

2.2.2

Meluilmoituksen määräaika

Useista vastauksista ilmenee, että lyhytkestoisten toimintojen, esimerkiksi rakentamisen, ilmoitukset tulevat usein myöhässä. Joskus ilmoitus jätetään vain muutamia päiviä ennen toimintaa tai jopa toiminnan aloittamisen jälkeen. Toisaalta rakentaminen on usein sen tyyppistä toimintaa, jossa rakentamiskohteet ja rakentamisen ajoitus eivät ole tiedossa kuukautta ennen toiminnan aloittamista, joten ilmoitusta on vaikea jättää määräajassa. Sen sijaan säännöllisesti vuosittain toistuvien tapahtumien ilmoitukset jätetään yleensä ajallaan. Ilmoitusten myöhäinen jättäminen heijastuu myös ilmoitusten hallinnolliseen käsittelyyn.

Ilmoituksen lyhyt määräaika on ongelma paitsi ilmoituksen käsittelijän kannalta niin myös muutoksenhakutuomioistuimen kannalta. Ilmoituksen käsittely kestää usein noin kuukauden, joten muutoksenhakuasteella ei ole mahdollisuutta ratkaista asiaa ennen toiminnan toteutusajankohtaa.

2.2.3

Meluilmoituksen sisältö

Ilmoituksen sisältöön vaikuttaa muun muassa ilmoituslomakkeen rakenne ja lomakkeessa pyydettävät tiedot. Mikäli lomake on selkeä, vaivaton täyttää ja sisältää kaikki päätöksenteon kannalta oleelliset tiedot, tietää toiminnan ilmoittaja, mitkä ympäristövaikutukset tulee arvioida ja päätöksentekijä välttyy usein aikaa vieviltä lisäselvityksiltä. Ilmoituslomaketta ei ole muutettu, vaikka menettely on sisällöllisesti laajentunut lakimuutoksen 252/2005 myötä.

Kyselyyn vastanneet esittivät muun muassa seuraavia sisällöllisiä kehittämistarpeita: Ilmoituslomake tulisi saattaa ajan tasalle siten, että lomake olisi sisällöltään laajempi ja ympäristövaikutuksia käsiteltäisiin kokonaisvaltaisesti ottaen huomioon muukin ympäristön pilaaminen kuin melu ja tärinä. Erilaisille tilaisuuksille ja rakentamiselle tulisi olla eri lomake.

Sähköinen asiointi nopeuttaisi ilmoituksen käsittelyä, jolloin viranomaisella olisi paremmat mahdollisuudet muun muassa pyytää ilmoittajaa täydentämään hakemusta ja pyytää muilta viranomaisilta lausuntoja. Sähköisen asioinnin myötä ilmoitus voitaisiin kytkeä myös osaksi erilaisia seuranta- ja raportointijärjestelmiä.

2.2.4

Meluilmoituksen vireilläolosta ilmoittaminen

Ilmoituksen vireilläolosta ilmoitetaan yleisimmin kunnan ilmoitustaululla. Vireilläolosta ilmoittamatta jättäminen on myös varsin yleinen käytäntö. Jos meluilmoitukset saapuvat vain muutamia päiviä ennen toimintaa tai vasta sen aloittamisen jälkeen, ei vireilläolosta ennätetä ilmoittaa. Osa vastaajista oli sitä meiltä, että varsinkaan pienimuotoisella toiminnalla ei ole hallintolain tarkoittamia olennaisia vaikutuksia yleisiin ja yksityisiin etuihin, minkä vuoksi ilmoituksen vireilläolosta ei ole ilmoitettu. Moottoriurheilukilpailujen osalta vireilläolosta ei kilpailujen järjestäjien toivomuksesta ole ilmoitettu, jotta ajoreitit eivät tulisi julkisiksi ennen kilpailuja.

2.2.5

Lausunnot

Kunnissa yleisin käytäntö ilmoituksen käsittelyssä on, ettei lausuntoja pyydetä. Syynä tähän on ilmoitusten vireille tulon myöhäinen ajankohta tai lausuntojen pyytämistä ei pidetä tarpeellisena. Mikäli kunnissa pyydetään lausuntoja, pyydetään niitä yleensä terveydensuojeluviranomaisilta. Myös poliisin kanssa voidaan neuvotella tapahtumien järjestämisestä. Alueelliset ympäristökeskukset pyytävät yleensä lausunnon kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

2.2.6

Tarkastukset

Meluilmoituksen johdosta tarkastuksia tehdään tarvittaessa. Käytännön ongelmana on usein ilmoitusten saapuminen määräajan jälkeen niin myöhään, että tarkastuksia ei ole mahdollista tehdä ilmoituksen käsittelyvaiheessa ennen toiminnan aloittamista. Tällöin kuitenkin usein neuvotellaan toiminnanharjoittajan kanssa mahdollisista lisäselvityksistä. Tarkastuksia tehdään toiminnan kuluessa satunnaisesti, esimerkiksi naapurustosta tulleiden yhteydenottojen perusteella.

2.2.7

Meluilmoituksesta tehtävä päätös

Yleisötilaisuuksien meluilmoituspäätöksissä on määräyksiä yleisimmin annettu tiedotusvelvollisuudesta melulle altistuville ja tietojen antamisesta valvontaviranomaisille sekä tapahtumien ajankohdista ja kestoista. Myös jätehuoltoa ja roskaamista koskevia määräyksiä on annettu useissa tapauksissa. Rakentamistöissä määräyksiä on useimmiten annettu työn toiminta-ajankohdista ja kestoajoista sekä melutasoista ympäristössä. Lakimuutoksen myötä määräyksiä on annettu myös ilmansuojelusta ja maaperän suojelusta. Tärinää koskevia määräyksiä on annettu yksinomaan rakentamistöiden yhteydessä.

2.2.8

Muutoksenhaku

Selvityksessä mukana olleista päätöksistä on valitettu vähän. Muutosta on haettu vain muutamaan päätökseen vuodessa.

Vaasan hallinto-oikeudessa oli vuosina 2004-2006 saapuneita ja ratkaistuja meluilmoitusvalituksia yhteensä 25, joista 18 valitusta on johtanut muutokseen. Muutokset ovat olleet meluilmoituspäätöksen kumoaminen, muuttaminen tai perustelujen muuttaminen.

Ilmoitusten määräaika on liian lyhyt muutoksenhakuviranomaisen näkökulmasta. Vaikka päätös meluilmoituksesta annettaisiinkin esimerkiksi noin kuukautta ennen toimintaa tai tapahtumaa, päättyy valitusaika niin pian, että muutoksenhakuasteella ei useinkaan ole mahdollisuutta ratkaista asiaa ennen tilaisuutta. Näin ollen muutoksenhakuviranomainen joutuu usein lausumaan, että ” Koska toiminta, jota ilmoitus on koskenut, on jo päättynyt, enemmän lausunnon antaminen asiasta ja valituksessa esitetyistä vaatimuksista raukeaa”. Päätöksen perusteluilla valitusviranomainen voi ohjata ja kertoa, miten viranomaisen olisi tullut toimia, joten perustelut toimivat toimintaohjeena vastaisuutta varten.

2.2.9

Valvonta

Useissa kyselyyn vastanneissa kunnissa ympäristönsuojelun resurssit ovat pienet, joten ennakkovalvontaan ja päätösten noudattamisen valvontaan ei riitä voimavaroja. Näin ollen osa ilmoituksenvaraisista toiminnoistakin voi jäädä kokonaan ilmoittamatta.

Meluilmoituksen mukainen toiminta on tilapäistä. Toiminnan luonteesta johtuen päätöksissä annettuja määräyksiä valvotaan satunnaisesti, tekemällä tarkastuksia lähinnä naapuruston yhteydenottojen perusteella. Eräissä päätöksissä on myös edellytetty raportointia, joka mahdollistaa valvonnalliset toimenpiteet.

Valvontaa on kuitenkin pidetty sekä koko menettelyn että päätösten uskottavuuden kannalta tärkeänä.

2.2.10

Meluilmoitusmenettelyn soveltamisen yleisiä etuja ja ongelmia

Kolme neljäsosaa kysymykseen ilmoitusmenettelyn toimivuudesta vastanneista piti ilmoitusmenettelyä toimivana tai osin toimivana menettelynä.

Menettelyn yleisinä etuina on esitetty muun muassa seuraavaa:

Ympäristönsuojelulain muutoksen (252/2005) jälkeen, jolloin määräyksiä on voitu antaa muustakin toiminnan aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta kuin melusta ja näin ollen kokonaisvaltaisesti tarkastella ympäristövaikutuksia, on ilmoitusmenettely ollut ympäristönsuojelun kannalta mielekkäämpi kokonaisuus.

Ilmoitusmenettely on etenkin toiminnanharjoittajan kannalta joustava, sillä suhteellisen lyhyt ilmoituksen vireilläoloaika ja mahdollisuus aloittaa toiminta ennen viranomaisen päätöstä mahdollistavat toiminnan myös niissä toiminnoissa (esimerkiksi rakentaminen), joiden ajankohdasta ja kestosta ei tiedetä paljoa etukäteen. Lisäksi useat ammattimaisesti toimivat yrittäjät tuntevat jo menettelyn ja osaavat toimia vaatimusten mukaisesti.

Menettelyyn liittyy myös eräitä ongelmia, joista esiin tulivat muun muassa seuraavat:

Tilapäinen toiminta – käsitteen tulkitseminen on osoittautunut joissakin tapauksissa ongelmalliseksi. Tämä koskee esimerkiksi vuosittain järjestettäviä, samoilla paikoilla, samoin edellytyksin järjestettäviä toimintoja (rallit). Myös esimerkiksi ravintoloiden toistuvasti, kesäisin ulkona esitetty, häiritsevä musiikki on aiheuttanut harkintaa ilmoitusmenettelyn ja ympäristöluvanvaraisuuden suhteen. Ongelmia voi myös liittyä tilanteisiin, joissa ilmoitusmenettelyllä pyritään korvaamaan lupakäsittely.

Eriyinen häiritsevyys on yleisenä käsitteenä vaikea. Vaikka käsitteelle on esitetty erilaisia tulkintoja, on erityinen häiritsevyys kuitenkin aina tulkittava tapauskohtaisesti ottaen huomioon muun muassa melun laatu, kesto, ajankohta, toistuvuus ja melulle altistuvien kohteiden etäisyys ja erityispiirteet.

Tärinälle ja sen aiheuttamille vaikutuksille ei ole ympäristönsuojelullisessa mielessä annettu ohjeistusta.

Valtioneuvoston päätöstä (993/1992) melutason ohjearvoista on sovellettu myös ilmoitusmenettelyssä. Ilmoitusmenettelyssä tarkoitettu toiminta on kuitenkin tilapäistä toimintaa, johon valtioneuvoston päätöksen mukaisia ohjearvoja ei sellaisenaan voida soveltaa, koska ohjearvot kuvaavat pitkäaikaisen altistumisen haitallisuutta. Lisäksi ilmoitusmenettelyä sovelletaan toimintoihin (murskaus, rakentaminen, paalutus, räjäytykset), joissa melu on luonteeltaan usein impulssimaista tai ajallisesti epäsäännöllistä. Tällöin keskiäänitaso ei sovellu kuvaamaan meluhaittaa, ja melu voi olla hyvinkin häiritsevää, vaikka ohjearvo ei ylitykään.

Varsinkin rallien ja useiden yleisötilaisuuksien yhteydessä tarvitaan useiden eri viranomaisten (muun muassa ympäristönsuojelu-, terveysvalvonta- ja rakennusvalvontaviranomaisten, kunnan teknisen toimen sekä poliisi- ja pelastusviranomaisten) myöntämiä lupia ja ilmoitusten hyväksyntöjä. Ilmoitusten käsittelyssä voi olla päällekkäisyyksiä eikä käsittelyyn jää riittävästi aikaa, etenkin, jos ilmoitus on saapunut määräajan jälkeen.

Ilmoitusten käsittelyä ympäristökeskuksissa on joissakin tapauksissa pidetty hitaana, koska kuulutukset, lausunnot ja julkipapanot on hoidettava useissa kunnissa.

Menettelyn soveltamista pieniin ja lyhytkestoisiin yleisötilaisuuksiin on pidetty liian raskaana verrattuna toimintaan ja menettelystä saatavaan ympäristönsuojelulliseen hyötyyn.

2.2.11

Ympäristölupamenettely

Ympäristölupamenettelyn arvioitiin joissakin tapauksissa soveltuvan suuriin säännöllisesti, samalla paikalla ja samansisältöisesti tapahtuviin yleisötilaisuuksiin. Suurilla yleisötilaisuuksilla voi olla monenlaisia ympäristövaikutuksia, joten lupamenettelyllä voitaisiin ympäristövaikutuksia tarkastella riittävän kokonaisvaltaisesti. Joskin lupaa jouduttaisiin useissa tapauksissa tarkistamaan uusien tapahtumien yhteydessä, sillä esimerkiksi esiintymispaikat ovat suurissakin yleisötapahtumissa muuttuneet tilaisuuksien myötä.

Suuret yleisötilaisuudet vaativat usein muitakin kuin ympäristöviranomaisten myöntämiä lupia. Lupa-an, johon olisi kytketty eri viranomaisten myöntämiä lupia, on suhtauduttu varauksellisesti. Yhdistetty lupa yksinkertaistaisi tilaisuuden järjestäjän kannalta luvan hakemista ("yhden luukun periaate"), mutta olisi lupaviranomaisen kannalta ongelmallinen, sillä eri viranomaisten myöntämät luvat poikkeavat sisällöltään kuitenkin toisistaan.

Tässä yhteydessä on erityisesti kiinnitetty huomiota hyvään ja joustavaan viranomaisyhteistyöhön niin kunnan sisällä kuin muidenkin viranomaisten kesken. Toimiva hallintokulttuuri ja selkeät hallinnolliset ohjeet edesauttavat huomattavasti yleisötilaisuuksien ilmoitusten ja erilaisten lupahakemusten käsittelyä. Eräs vastaaja toteaa: "Poliisi, tekninen keskus (paikan vuokraaja) ym. ohjaavat tapahtumien järjestäjät kysymään meluilmoituksen tarvetta ympäristövirastosta... hyvin toimiva yhteistyö."

Muutammat vastaajat ovat esittäneet, että pitkäkestoisiiin rakennus-, tie- ja tunnelihankkeisiin sovellettaisiin ympäristölupamenettelyä.

2.2.12

Normiohjaus

Osa vastanneista arvioi normiohjauksen soveltuvan lähinnä moottoriurheilukilpailuihin (rallit), joiden meluilmoitusten johdosta annetuissa päätöksissä on varsin

vakiintuneita, standardimaisia lupamääräyksiä. Myös lyhytkestoisia rakennus- ja murskaustöitä sekä pieniä yleisötapahtumia esitettiin normiohjauksen piiriin.

Ongelmana käytännössä voi kuitenkin olla yksiselitteisesti osoittaa, millainen toiminta voitaisiin perustellusti katsoa ympäristön kannalta selkeästi haitoiltaan vähäiseksi ja voitaisiin normiohjauksella vapauttaa ilmoitusvelvollisuudesta. Vaikka normiohjausta sovellettaisiinkin joihinkin toimintoihin, pidettiin viranomaisen riittävää tiedonsaantia erittäin tärkeänä. Riittävä tieto toiminnasta mahdollistaa viranomaisille asianmukaisen valvonnan ja tiedottamisen kuntalaisille.

Osa vastaajista katsoi, että normiohjaukseen ei ole tarvetta, vaan nykyinen ilmoitusmenettely on hyvä ohjauskeino, sillä toiminnan sijainnilla ja laadulla on häiritsevyyden kannalta aina tapauskohtaisesti merkitystä ja ilmoitusmenettelyssä haitankärsijöiden tiedonsaanti- sekä osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet on turvattu.

4.2.13

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset

Kyselyyn vastanneista kunnista 14 kunnassa on hyväksytyt ympäristönsuojelumääräykset. Määräyksissä on annettu sekä yleisiä meluntorjuntaa koskevia määräyksiä että rajattu ilmoitusvelvollisuutta.

Järjestyslain (612/2003) voimaantulon yhteydessä kumottuihin kunnallisiin järjestyssääntöihin sisältyi usein yleisen yöaikaisen melun kieltäviä määräyksiä. Koska järjestyslakiin ei sisälly vastaavia säännöksiä, ovat kunnat sisällyttäneet ympäristönsuojelumääräyksiinsä kyseisiä rajoituksia. Yleisiä määräyksiä on annettu muun muassa äänentoistolaitteiden ja häiritsevää melua aiheuttavien koneiden ja laitteiden käyttämisestä ilta- ja yöaikaan sekä viikonloppuisin.

Kunnat ovat ympäristönsuojelumääräyksissään vapauttaneet eräitä toimintoja meluilmoitusvelvollisuudesta. Ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle on rajattu määrätyin edellytyksin muun muassa seuraavia toimintoja: lyhytkestoiset rakennustyömaat, ilotulitukset, lentonäytökset ja tilapäiset yleisölenätykset, rakennus- ja purkutytöt, räjäytystytöt, lyöntipaalu- ja louhinnat. Kertaluonteisten yleisö- ja yksityistilaisuuksien äänenvahvistimien ja äänentoistolaitteiden käyttö on myös usein rajattu ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle edellyttäen, että tapahtuman paikka on tarkoituksenmukainen, tilaisuus tapahtuu tiettyinä kellonaikoina ja että laitteiden suuntaus ja säädöt on toteutettu siten, ettei naapurustolle aiheuteta häiriötä. Vaikka ilmoitusta ei tarvittaisikaan, on useissa määräyksissä kuitenkin edellytetty, että toiminnanharjoittaja tiedottaa tapahtumista sekä melun vaikutuspiirissä oleville että ympäristönsuojeluviranomaisille.

Lähes kaikissa kunnissa, joissa on voimassa olevat ympäristönsuojelumääräykset, on meluilmoitusten määrä vähentynyt määräysten voimaan tulon jälkeen, koska ilmoitusvelvollisuus on rajattu koskemaan vain merkityksellistä haittaa aiheuttavia tapahtumia ja toimintoja. Ympäristönsuojelumääräyksiä pidettiin hyvänä keinona keventää ohjausta kunnallisella tasolla. Määräysten noudattaminen on selkiyttänyt yleisestikin meluntorjuntaa kunnissa. Ympäristönsuojelumääräysten valvonta on kuitenkin ongelmallista, etenkin pienissä kunnissa, joissa henkilöresursseja on vähän.

Ympäristönsuojelumääräysten lisäksi on toimintoja ohjeistettu eräissä kyselyyn vastanneissa kunnissa seuraavasti: "Ympäristölautakunta tekee kevättalvella vuosittaisen linjauksen tilapäistä melua aiheuttavista tapahtumista ja niiden järjestämisestä. Linjauksella on saatu sovittua ydinkeskustan ja lähialueen tapahtumien musiikin soittamisen ajankohta. Viranomaisen näkökulmasta menettely on helpottanut työtä ja asettanut tasapuoliset ehdot toiminnanharjoittajille."

”Yleisötilaisuuksien ympäristöilmoitus”

Suurien yleisötilaisuuksien ilmoitusmenettelyn kehittämistä laajemmaksi ympäristöilmoitukseksi pidettiin useissa vastauksissa periaatteessa hyvänä. Nykyinen ilmoitusmenettely mahdollistaa määräysten antamisen muistakin ympäristöhäiriöistä kuin melusta, mutta vielä laaja-alaisempaa tapahtumien tarkastelua ehdotettiin useissa vastauksissa.

Yhtenä vaihtoehtona on esitetty eräänlaista laajapohjaista ”yleisötilaisuuksien ympäristöilmoitusta”, jossa tarkastellaan kokonaisvaltaisesti niin ympäristö- kuin muidenkin viranomaisten käsittelemät kyseistä tapahtumaa koskevat asiat, ja jonka toimivaltainen viranomainen hyväksyy. Ilmoituksen käsittelyssä tulisi eri viranomaisten; ympäristö-, terveysvalvonta-, rakennusvalvonta- sekä poliisi- ja pelastusviranomaisten, olla kiinteässä yhteistyössä. Hallinnollinen käsittely ei kuitenkaan saisi muodostua liian raskaaksi, vaan kuten yksi vastaaja ehdottaa ”yksi kaavakepohja, johon kaikkien viranomaisten merkinnät ja maksut siltä pohjalta”.

3 Johtopäätöksiä

Meluilmoitusmenettelyä on monessa suhteessa pidetty hyvänä ohjauskeinona. Menettelyn soveltamisen mielekkyyttä lisäsi lakimuutos, jonka myötä määräyksiä voidaan antaa muustakin ympäristön pilaantumisesta kuin melusta ja tärinästä. Menettely on joustava ja antaa mahdollisuuden toiminnan aloittamiseen suhteellisen lyhyellä varoitusaajalla edellyttäen kuitenkin, että ilmoitus on tehty määräajassa. Useat toiminnanharjoittajat tuntevat jo menettelyn, mikä edesauttaa menettelyn soveltamista.

Seuraavassa on tiivistetysti tarkasteltu meluilmoitusmenettelyä koskevassa kyselyssä esille tulleita muutos- ja ohjaustarpeita.

3.1

Meluilmoituksen määräaika

Meluilmoitusten jättämisen lyhyt määräaika (30 vrk) aiheuttaa ongelmia ilmoitusten hallinnolliseen käsittelyyn, valvontaan ja muutoksenhakuun. Ilmoitusten määräajan tulisi olla riittävä asian tarpeelliseksi selvittämiseksi ja menettelysäännösten noudattamiseksi. Valitusmenettelyjen kannalta ilmoitusmenettely on ongelmallinen, koska toiminnan voi aloittaa ennen viranomaisen päätöstä, kun ilmoitus on jätetty määräajassa. Valitusviranomaisen kannalta nykyinen määräaika on liian lyhyt.

Etenkin suuret, pitkäkestoiset ja laaja-alaiset rakentamishankkeet voivat vaatia laajan suunnitteluprosessin, ympäristövaikutusten arviointeja, erilaisia kuulemismenettelyjä ja useita eri lupia. Näin ollen ympäristöhäiriöt on selvitetty hyvissä ajoin ennen hankkeiden aloittamista. Samoin suurten määräajoin järjestettävien yleisötilaisuuksien ja rallien ajankohdat ja ympäristövaikutukset ovat tiedossa ennen tapahtumia. Ilmoituksen jättämisen määräaika voisi porrastaa, jolloin esimerkiksi tietyillä laaja-alaisilla ja pitkäkestoisilla hankkeilla ja suurilla yleisötilaisuuksilla olisi nykyistä pidempi määräaika ilmoituksen jättämiseen. Tällöin viranomaisella olisi riittävästi aikaa tarvittaessa täydentää hakemusta sekä noudattaa menettelysäännöksiä ja valitusviranomaisella parempi mahdollisuus ratkaista asia ennen toimintaa tai tapahtumaa.

3.2

Viranomainen

Alueelliset ympäristökeskukset käsittelevät usean kunnan alueella tapahtuvien toimintojen ilmoituksen. Kuntien ympäristöhallintoa hoidetaan yhä lisääntyvässä määrin naapurikuntien yhteistyönä ja kunnilla voi olla yhteinen ympäristönsuojeluviranomainen. Mikäli hanke toteutetaan kuntien alueella, joilla on yhteinen ympäristönsuojeluviranomainen, voitaisiin meluilmoituksen käsittely siirtää ympäristökeskuksilta kunnan viranomaiselle, jolloin ilmoituksen käsittely nopeutuisi, päätöksestä tiedottaminen ja päätöksen valvonta olisi nykyistä yksinkertaisempaa.

3.3

Meluilmoituslomake ja käsitteitä

Meluilmoituslomake tulisi saattaa ajan tasalle siten, että lomakkeessa tarkastellaan muutakin ympäristön pilaantumista kuin melua. Sähköisen asioinnin kehittäminen on tärkeää käsittelyn nopeuttamiseksi. Lisäksi sähköinen asiointi mahdollistaa ilmoituksista tehtävien päätösten ja raportointivelvoitteiden kytkemisen osaksi valtion ja kuntien tietojärjestelmiä.

Meluilmoitusmenettelyn käsittelyssä sovellettavaa tärinän käsitettä ympäristönsuojelullisessa mielessä olisi tarkennettava. Melun ohjearvoja tulisi kehittää lyhytaikaiset ja tilapäiset toiminnot huomioon ottaviksi.

3.4

Valvonta

Valvonnan merkitys on keskeinen ilmoitusmenettelyn soveltamisen yhteydessä. Viranomaisen tulisi huolehtia siitä, että tarvittavat ilmoitukset tehdään määräajassa ja puuttua toimintaan mikäli määräajoista ei ole huolehdittu. Ennakovalvonta ja määräaikaisten noudattaminen on tärkeää, sillä kysymyksessä on eräänlainen toimintalupa, joka voidaan ympäristönsuojelullisin perustein kyseenalaistaa ja evätä. Alueelliset ympäristökeskukset voisivat ohjata kuntia asiassa.

Määräysten valvonta on koko menettelyn uskottavuuden kannalta tärkeää. Valvontaan tulisi kehittää tietyt valvontakäytännöt, joita sovelletaan meluilmoitusten johdosta annettavien määräysten valvontaan.

3.5

Viranomaisyhteistyö ja hyvä hallintokulttuuri

Etenkin suurien yleisötilaisuuksien järjestämisen yhteydessä tarvitaan usein monien eri viranomaisten myöntämä hyväksyntöjä, joiden käsittely vie aikaa ja jotka voivat olla osin päällekkäisiä. Viranomaisyhteistyön tiivistäminen ja hallinnollisten käsittelyjen yhdistäminen ja mahdollisesti yhden toimivaltaisen viranomaisen hyväksyntä yksinkertaistaisivat ja nopeuttaisivat ilmoitusten käsittelyä.

Hyvä kunnan sisäinen hallintokulttuuri ja eri viranomaisten yhteistyö heijastuvat myös meluasioiden käsittelyyn. Niin kunnan hallinnolle kuin ilmoituksen hakijallekin tiedottaminen meluilmoitusmenettelyn tarpeesta sekä ohjaus ja neuvonta menettelyn soveltamisessa edesauttavat ilmoitusten joustavaa käsittelyä.

3.6

Esimerkit

Malliesimerkit meluilmoituksen johdosta annettavista päätöksistä ja hyvistä valvontakäytännöistä ohjaisivat viranomaisia ilmoitusmenettelyn ja vaihtoehtoisen ohjauskeinojen soveltamisessa.

Kunnalliset ympäristönsuojelumääräykset

Kunnissa on kokemuksia ympäristönsuojelumääräyksistä 2000 –luvun alkuvuosilta lähtien, joskin alkuvuosina määräyksiä laadittiin vähäisessä määrin ja viime vuosina määräyksiä on vähitellen alettu laatia yhä useammassa kunnassa. Meluilmoituksista suurin osa käsitellään kunnissa ja valtaosa ilmoituksista koskee tilapäisiä, lyhytkestoisia toimintoja, joiden ilmoitusvelvollisuutta ja ilmoituksen määräaika voidaan rajata kunnallisilla ympäristönsuojelumääräyksillä. Kuntien käsittelemien meluilmoitusten määrä onkin vähentynyt ympäristönsuojelumääräysten myötä. Kunnan ympäristönsuojelumääräykset on todettu hyväksi keinoksi keventää hallinnollisia menettelyjä kunnassa.

Kuntien tulisi laatia nykyistä kattavammin ympäristönsuojelumääräyksiä ja sisällyttää niihin niin yleistä meluntorjuntaa kuin tiettyjä toimintojakin koskevia määräyksiä. Eri kuntien ympäristönsuojelumääräyksiä olisi meluilmoitusten osalta vielä yhtenäistettävä toiminnanharjoittajien tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi.

4 Tiivistelmä

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 60 §:n mukaista meluilmoitusmenettelyä ja menettelyn toimivuutta selvitettiin ja arvioitiin marras-joulukuussa 2006 tehdyn kyselyn avulla. Samassa yhteydessä selvitettiin myös muiden ohjauskeinojen soveltamista tilapäisen melun torjuntaan. Kysely osoitettiin Lounais-Suomen ympäristökeskuksen toiminta-alueen kunnille, eräille muille kunnille ja kaikille alueellisille ympäristökeskuksille. Myös Vaasan hallinto-oikeuden oikeustapauksia käytiin läpi.

Yleisesti ottaen meluilmoitusmenettely koettiin hyväksi ja toimivaksi ohjauskeinoksi. Suurin osa meluilmoituksista käsittelee tilapäisiä ja lyhytkestoisia, alle vuorokauden kestäviä tapahtumia, joihin ilmoitusmenettely soveltuu hyvin. Ympäristönsuojelulain muutos (252/2005) antaa mahdollisuuden tarkastella toimintoja ja tilaisuuksia entistä kokonaisvaltaisemmin ja antaa määräyksiä muustakin ympäristön pilaamisesta kuin melusta ja tärinästä. Muutos on todettu hyväksi ja laajentaa menettelyn soveltamismahdollisuuksia.

Keskeisin ongelma menettelyn toimivuudessa on ilmoitusten jättämisen lyhyt määräaika (30 vrk). Lyhyt määräaika vaikuttaa ilmoituksen hallinnolliseen käsittelyyn ja valvontaan sekä etenkin muutoksenhakuun. Lyhyestä määräajasta johtuen ilmoitusta käsittelevällä viranomaisella ei aina ole mahdollisuutta noudattaa menettelysäännöksiä eikä muutoksenhakuviranomaisella useinkaan mahdollisuutta ratkaista asiaa ennen toimintaa. Ilmoituksen määräaika esitettiin porrastettavaksi esimerkiksi siten, että laaja-alaisilla ja pitkäkestoisilla toiminnoilla ja tilaisuuksilla olisi nykyistä pidempi ilmoituksen jättämisen määräaika.

Laaja-alaisten ja pitkäkestoisten hankkeiden sekä suurten yleisötilaisuuksien yhteydessä on harkittu ympäristölupamenettelyn soveltamista. Kuitenkin suuri osa vastaajista piti ilmoitusmenettelyä näissäkin tapauksissa lupamenettelyä parempana, lähinnä siksi, että ilmoitusmenettely on lupamenettelyä joustavampi. Suurten yleisötilaisuuksien meluilmoitusta esitettiin laajennettavaksi eräänlaiseksi ympäristöilmoitukseksi, jossa kokonaisvaltaisesti tarkastellaan tilaisuuden vaikutukset ja jonka toimivaltainen viranomainen hyväksyy.

Ilmoituslomakkeen saattaminen ajan tasalle ja sähköiseen muotoon on tärkeää, jolloin ilmoituksen käsittely on nopeampaa. Sähköisen asioinnin myötä tiedot voidaan tallentaa myös muihin tietojärjestelmiin.

Kunnalliset ympäristönsuojelumääräykset todettiin hyväksi ohjauskeinoksi tilapäisen melun torjunnassa. Kunnat ovat antaneet määräyksiä yleisestä meluntorjunnasta omat paikalliset olosuhteensa huomioon ottaen. Määräyksissä on myös rajattu tiettyjen toimintojen meluilmoitusvelvollisuutta.

Toimiva viranomaisyhteistyö ja hyvä hallintokulttuuri edesauttavat eri meluntorjunnan ohjauskeinojen käytännön soveltamista. ”Tiedottamisen merkitystä ei voida liikaa korostaa”, kuten eräs vastaaja toteaa.

KIRJALLISUUS

Meluntorjuntalaki (382/87)

Hallituksen esitys Eduskunnalle meluntorjuntalaiksi, 1986 vp. – HE n:o 221

Meluntorjuntalain ilmoitusmenettely. Anmälningsförfarande enligt bullerbekämpningslagen. Ympäristöministeriö. Opas 1/1990.

Lindström, M. ja Sahivirta, E. Ympäristönsuojelulain mukainen ilmoitusmenettely. Suomen ympäristökeskus. Ympäristöopas 96/2002.

Ympäristönsuojelulaki (86/2000)

Vaasan hallinto-oikeuden oikeustapauksia

Seuraavassa on esitetty muutamia Vaasan hallinto-oikeuden oikeustapauksia, joiden ratkaisuksista ja perusteluista meluilmoituksia käsittelevät viranomaiset saavat ohjeistusta eräisiin tässäkin selvityksessä esiin tulleisiin kysymyksiin.

Meluilmoitus/ympäristölupa

Vaasan hallinto-oikeus 6.10.2006

Yritys teki meluilmoituksen louhinnasta ja murskauksesta. Alue oli tarkoitus louhia rakennusluvassa olevaan korkeustasoon ja murskata louhe käyttökelpoiksi murskelajitteiksi. Toiminta alkoi helmikuussa 2006 ja päättyi huhtikuussa 2006.

Kunnan ympäristölautakunta teki asiasta päätöksen ja antoi toimintaa koskevia määräyksiä. Lautakunta oli aiemmin hylännyt saman toiminnanharjoittajan nyt kyseessä olevan kiinteistön louhintaa ja murskausta koskevan ympäristölupahakemuksen. Lautakunnan päätöstä vaadittiin kumottavaksi muun muassa sillä perusteella, että asia tulisi käsitellä ympäristölupamenettelyssä eikä meluilmoituksena.

Hallinto-oikeuden ratkaisu:

Hallinto-oikeus kumosi ympäristölautakunnan päätöksen. Perusteluissa hallinto-oikeus totesi, että vain pieni osa murskeesta tarvitaan alueelle tarkoitettuun rakentamiseen ja pääosa murskeesta myydään. Murskeen kuljetus ja varastointi ovat osa louhinta- ja murskaustoimintaa. Mainittujen toimintojen yhteinen toiminta-aika ylittää 50 päivää vuodessa, joten toiminta ei ole tilapäistä, vaan ympäristöluvanvaraista toimintaa. Lähimpien häiriintyvien kohteiden etäisyys (200-350 m) toiminta-alueesta huomioon ottaen toiminnasta saattaa lisäksi aiheutua naapureille eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsytystä. Edellytyksiä käsitellä asia meluilmoituksena ei ole, vaan kysymys on toiminnasta, joka vaatii ympäristöluvan.

Vaasan hallinto-oikeus 19.10.2006

Ympäristösihteeri hyväksyi ilmoituksen ralliautoharjoittelutoiminnasta. Toimintaa harjoitettiin maastoon tehdyllä radalla hakijan omistamien tilojen alueella sijaitsevalla yksityistiellä, jatkuvasti 1-4 päivänä viikossa, 3-4 kertaa kuukaudessa koko radan ilmoitetun aukioloajan.

Ympäristösihteerin päätöksestä valitettiin ja vaadittiin päätöksen kumoamista ja asian käsittelyä ympäristölupamenettelyssä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu:

Hallinto-oikeus kumosi ja poisti ympäristösihteerin päätöksen ja palautti asian kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristönsuojeluviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi. Perusteluissa esitettiin muun muassa seuraavaa: Kun otetaan huomioon, että toiminta on ollut ja tulee olemaan luonteeltaan pysyvää eikä tilapäistä ja, että radalle on tehty kiinteitä rakenteita kuten maavalleja, sitä on pidettävä sellaisena moottoriratatoimintana, jota ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 12 d) kohdassa tarkoitetaan

LIITE 1/2

(ulkona sijaitseva moottoriurheilurata). Tämän vuoksi ilmoitus olisi tullut käsitellä ympäristölupamenettelyssä.

Asianosaisten kuuleminen

Vaasan hallinto-oikeus, 14.10.2005

Moottorikerho teki kunnalle ilmoituksen ralliautojen testauksesta kahden kunnan alueella. Testausta tehtiin 1.4.-15.8.2005 kolmella reitillä enintään 15 päivänä ja kullakin reitillä enintään 8 päivänä, klo 8-18. Varsinainen ajoaika oli kunakin testipäivänä yhteensä noin 3 tuntia. Suljetulla tieosuudella sijaitseville talouksille tiedotetaan ennakkoon suoritettavista testiajankohdista.

Asian käsittely siirrettiin alueelliselle ympäristökeskukselle, koska melutapahtuma ulottui usean kunnan alueelle. Ympäristökeskuksen päätöksestä valitettiin. Vaatimuksessa esitettiin muun muassa, että päätös on tehty hallintolain vastaisesti. Haitta on laajavaikutteinen, joten viranomaisen olisi ennen päätöksen antamista tullut tiedottaa asiasta haitta-alueella asuville ja varata heille mahdollisuus lausua asiassa mielipiteensä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Kun otetaan huomioon, että rallia varten tehtävä ralliautojen testaus voi tapahtua kaikkina viikonpäivinä, kesäaikana ja parhaana lomakautena, Moottorikerhon ralliautojen testaustoiminnan oli katsottava olennaisesti vaikuttavan toimintaan käytettävien teiden läheisyydessä asuvien ja loma-asukkaiden yksityisiin etuihin. Näin ollen Moottorikerhon tekemän ilmoituksen vireilläolosta olisi ollut ilmoitettava välittömästi tien läheisyydessä asuville ja asianosaisia kuultava hallintolain mukaisesti.

Musiikkitilaisuuksien melutasomääräykset ja niiden valvonta

Vaasan hallinto-oikeus 6.5.2005

Kunnan tekninen- ja ympäristölautakunta hyväksyi ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaisen ilmoituksen tanssitilaisuuksien järjestämisestä kesän aikana seuraavien määräyksiin: MA Oy:n on huolehdittava siitä, että tilaisuuksissa musiikin esittämistä syntyvä melu ei ylitä valtioneuvoston ohjearvoista (993/1992) annettuja melutason ohjearvoja. Kaiuttimia on suunnattava niin, että meluhaittaa vähennetään. Musiikin voimakkuutta tulee tarvittaessa vähentää.

Muutoksenhakijat vaativat lautakunnan päätökseen muutoksia siten, että vuosittain järjestettävien ulkotapahtumien määrää rajoitetaan, karaoketilaisuudet loppuvat klo 24.00 ja melulle annetaan raja-arvot, joissa otetaan huomioon melun iskumaisuus ja kapeakaistaisuus. Lisäksi lautakunta olisi velvoitettava suorittamaan melumittauksia.

Hallinto-oikeuden ratkaisu:

Hallinto-oikeus valituksen osaksi hyväksyen katsoi, että ilmoituksen johdosta annettussa päätöksessä olisi tullut, sen lisäksi mitä siinä on melurajoista jo lausuttu, antaa perusteluista ilmenevät muut melua ja sen tarkkailua koskevat määräykset.

Perusteluissa hallinto-oikeus muun muassa katsoi, että äänentoistolaitteet tulee säätää ja toiminta järjestää siten, ettei musiikkitapahtumista aiheudu huomattavaa haittaa lähiasutukselle. Tämä tapahtuu asettamalla raja-arvo lähtömelutasolle, koska

tällä tavoin lähiympäristössä haittaa aiheuttavaan meluun pystytään vaikuttamaan parhaiten. Päästöraja voidaan asettaa joko ekvivalentti- tai enimmäistasona tai molempina. Lisäksi toiminnanharjoittajan on tarkkailtava asetettuja melutason raja-arvoja valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla muun muassa mittaamalla.

Lounais-Suomen ympäristökeskuksen toiminta-alueen
kunnat 1.1.2005

Kunta	Asukasluku 21.12.2005	Vastannut kyselyyn (x)
Alastaro	2997	x
Askainen	940	x
Aura	3699	
Dragsfjärd	3365	
Eura	9449	x
Eurajoki	5834	x
Halikko	9593	
Harjavalta	7673	x
Honkajoki	2011	
Houtskär	670	
Huittinen	9064	
Iniö	253	
Jämijärvi	2183	
Kaarina	21943	x
Kankaanpää	12618	x
Karvia	2825	
Kemiö	3293	x
Kiikala	1834	x
Kiikoinen	1291	x
Kisko	1876	
Kiukainen	3358	x
Kodisjoki	525	
Kokemäki	8365	x
Korppoo	883	x
Koski Tl	2528	x
Kustavi	930	x
Kuusjoki	1755	
Köyliö	2948	x
Laitila	8568	x
Lappi	3267	
Lavia	2195	x
Lemu	1635	x
Lieto	15103	x
Loimaa	13098	x
Luvia	3325	
Marttila	2064	x
Masku	6031	
Mellilä	1225	x
Merikarvia	3582	
Marimasku	1544	
Mietoinen	1716	x
Muurla	1461	x
Mynämäki	6342	x

Naantali	13960	x
Nakkila	5832	
Nauvo	1429	x
Noormarkku	6116	x
Nousiainen	4518	x
Oripää	1335	
Paimio	9876	x
Parainen	12063	x
Perniö	5999	x
Pertteli	3903	
Piikkiö	7024	
Pomarkku	2528	
Pori	76144	x
Pyhäranta	2218	x
Pöytyä	6232	
Raisio	23799	x
Rauma	36589	x
Rusko	3791	x
Rymättylä	2039	
Salo	25201	x
Sauvo	2931	
Siikainen	1800	
Somero	9606	
Suomusjärvi	1309	
Säkylä	4937	x
Särkisalo	741	
Taivassalo	1742	x
Tarvasjoki	1960	x
Turku	174868	x
Ulvila	13803	x
Uusikaupunki	16198	x
Vahto	1873	
Vampula	1704	
Vehmaa	2464	x
Velkua	245	
Västanfjärd	804	x
Yläne	2139	

Muut kunnat, joille kysely osoitettiin

Helsinki	560905	x
Kuopio	90726	x
Oulu	128964	x
Tampere	204337	x

Alueelliset ympäristökeskukset

Uudenmaan ympäristökeskus	x
Lounais-Suomen ympäristökeskus	x
Hämeen ympäristökeskus	x
Pirkanmaan ympäristökeskus	x

LIITE 2/3

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus	x
Etelä-Savon ympäristökeskus	x
Pohjois-Savon ympäristökeskus	x
Pohjois-Karjalan ympäristökeskus	x
Keski-Suomen ympäristökeskus	x
Länsi-Suomen ympäristökeskus	x
Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus	x
Kainuun ympäristökeskus	x
Lapin ympäristökeskus	x

MELUILMOITUSTEN KÄSITTELY JA TOIMIVUUDEN ARVIOINTI

Ympäristöministeriö selvittää yhdessä Lounais-Suomen ympäristökeskuksen kanssa ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaisen ilmoitusmenettelyn toimivuutta ja menettelyn kehittämismahdollisuuksia. Selvitystä varten kokoamme tietoja oheisella lomakkeella.

Lomakkeen viimeinen palautuspäivä on perjantai 17.11.2006.

YHTEYSTIEDOT

Alueellinen ympäristökeskus	Kunta	Vastaaja
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

MELUILMOITUSTEN MÄÄRÄ JA LAATU VUOSINA 2004, 2005 JA 2006

Meluilmoitusten määrä

2004	2005	2006
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Ilmoitusten jakautuminen aiheittain (lukumäärä)

Murskaus

2004	2005	2006
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Rakentaminen/paalutus/louhinta

2004	2005	2006
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Katutyöt

2004	2005	2006
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Ulkoilmakonsertit

2004	2005	2006
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Huvitilaisuudet

2004	2005	2006
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Moottoriurheilutapahtumat

2004	2005	2006
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Muut*

2004	2005	2006
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

***Muut, mikä?**

Toiminnan kesto (lukumäärä) yhteensä vuosina 2004 - 2006

Yleisötilaisuudet (Konsertit, huvitilaisuudet, moottoriurheilu)

Alle vuorokausi	Useita päiviä	Viikkoja
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Rakentamiset (Murskaus, rakentaminen, katutyöt)

Alle vuorokausi	Useita päiviä	Viikkoja
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Mitä tapahtumat toistuvat vuosittain? Luettele tapahtumat.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Ilmoituksen määräaika

Tuleeko ilmoitus yleensä määräajassa vai myöhässä? Onko joitakin toimintoja, joista ilmoitukset ovat usein myöhässä?

Kuuleminen

Ilmoituksen vireillöolosta ilmoitetaan

	yleinen käytäntö	toisinaan	ei koskaan
Kuulutus kunnan ilmoitustaululla	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Kuulutus kunnan kotisivulla	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Lehtikuulutus	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Kirje haitan kärsijöille	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Ei kuulemista	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Ellei kuulemista, mahdolliset syyt

Lausunnot

Pyydetäänkö ilmoituksesta lausuntoja? Jos pyydetään, niin minkälaisissa tapauksissa ja keneltä?

Päätös**Päätöksissä on annettu määräyksiä koskien**

	Yleisötilaisuudet (konsertit, huvitilaisuudet, moottoriurheilu)	Rakentaminen (murskaus, rakentaminen, katutyöt)
Melupäästöjä	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Melutasoja ympäristössä	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Laitteiden valintaa	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Laitteiden sijoittamista ja suuntaamista	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Tiedotusvelvollisuutta	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Työn ja tapahtuman ajankohtia ja kestoajoja	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Toiminnan tarkkailua	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Tärinää	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

YSL:n 64 § on muutettu (21.4.2005/252) siten, että ilmoituksen johdosta annettavassa päätöksessä voidaan antaa määräyksiä toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä, tarkkailusta ja tiedottamisesta sekä toiminnan järjestämiseen liittyvien jätelain mukaisten velvollisuuksien täyttämistä.

Onko muutoksen johdosta annettu määräyksiä koskien

	Yleisötilaisuudet (konsertit, huvitilaisuudet, moottoriurheilu)	Rakentaminen (murskaus, rakentaminen, katutyöt)
Vesien suojelua	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Maaperän suojelua	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Luonnonsuojelua	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Natura 2000- ohjelman kohteita	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Ilmansuojelua	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Jätehuoltoa	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Roskaamista	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

MUUTOKSENHAKU

Keskeytä

Päätöksestä on valitettu (lukumäärä)

Vuonna 2004	Vuonna 2005	Vuonna 2006
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Keskeytä

**Kuinka moni päätös on muuttunut muutoksenhakuviranomaisessa?
Millaisia muutokset ovat olleet?**

VALVONTA

Ilmoituksen johdosta annetun päätöksen valvonta

Määräysten valvonta

	Yleinen käytäntö	Toisinaan	Ei koskaan
Systemaattisesti	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Satunnaisesti valitusten johdosta	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Mittaukset	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Raportointi	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Tarkastuskäynnit	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYKSET

Milloin kunnan ympäristönsuojelumääräykset on hyväksytty?

DD.MM.YYYY

Onko kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä toimintakohtaisesti määrätty, ettei ilmoitusvelvollisuutta sovelleta? Mitkä toiminnot? Millaisin edellytyksin?

Ovatko ympäristönsuojelumääräykset vähentäneet meluilmoitusten määrää?

KEHITTÄMISEHDOTUKSIA



Onko ilmoitusmenettely toimiva ja tarkoituksenmukainen? Jos ei, niin mikä olisi parempi menettely?

Normiohjauksen soveltuvuus YSL:n 60 §:n mukaiseen toimintaan?



Kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä soveltuvuus YSL:n 60 §:n mukaiseen toimintaan?

Onko lakimuutos (252/2005) parantanut ilmoitusmenettelyn soveltuvuutta antaa entistä laajemmin määräyksiä pilaantumisen ehkäisemisestä?


Tulisiko ilmoitusta kehittää joidenkin toimintojen osalta laajempaan suuntaan (esimerkiksi yleisötapahtumien ympäristöilmoitus)?


Tulisiko jokavuotisten yleisötapahtumien melu-ilmoitusmenettely muuttaa lupamenettelyksi, johon kytkettäisiin myös muiden viranomaisten antamat luvat?



Ehdotuksia melu-ilmoituslomakkeen kehittämiseksi


Lainsäädännön kehittämistarpeita




Voitko kertoa hyviä/huonoja esimerkkejä melu-ilmoitusmenettelyn soveltamisesta?

Muita kommentteja

Haluan lähettää vastaukset

KUVAILULEHTI

Julkaisija	Ympäristöministeriö Ympäristönsuojeluosasto			Julkaisu-aika Syyskuu 2007
Tekijä(t)	Marjut Tapaleensaari			
Julkaisun nimi	Meluilmoitusmenettelyn toimivuuden arviointi			
Julkaisusarjan nimi ja numero	Ympäristöministeriön raportteja			
Julkaisun teema	Ympäristöministeriö			
Julkaisun osat/ muut saman projektin tuottamat julkaisut				
Tiivistelmä	<p>Ympäristönsuojelulain (86/2000) 60 §:n mukaista meluilmoitusmenettelyä ja menettelyn toimivuutta selvitettiin ja arvioitiin vuonna 2006 tehdyllä kyselyllä. Samalla selvitettiin myös muiden ohjauskeinojen soveltamista tilapäisen melun torjuntaan. Kysely osoitettiin Lounais-Suomen ympäristökeskuksen toiminta-alueen kunnille, eräille muille kunnille ja kaikille alueellisille ympäristökeskuksille. Myös Vaasan hallinto-oikeuden oikeustapauksia käytiin läpi.</p> <p>Yleisesti ottaen meluilmoitusmenettely koettiin hyväksi ja toimivaksi ohjauskeinoksi. Suurin osa ilmoituksista käsittelee tilapäisiä ja lyhytkestoisia, alle vuorokauden kestäviä tapahtumia, joihin ilmoitusmenettely soveltuu hyvin. Ympäristönsuojelulain muutos (252/2005) antaa mahdollisuuden tarkastella toimintoja ja tilaisuuksia entistä kokonaisvaltaisemmin. Muutos on todettu hyväksi, ja se laajentaa menettelyn soveltamismahdollisuuksia.</p> <p>Keskeisin ongelma menettelyn toimivuudessa on ilmoitusten jättämisen lyhyt määräaika (30 vrk). Tästä johtuen ilmoitusta käsittelevällä viranomaisella ei aina ole mahdollisuutta noudattaa menettelysäännöksiä eikä muutoksenhaakuviranomaisella ratkaista asiaa ennen toimintaa. Ilmoituksen määräaika esitettiin porrastettavaksi. Laaja-alaisten ja pitkäkestoisten hankkeiden sekä suurten yleisötilaisuuksien yhteydessä on harkittu ympäristölupamenettelyn soveltamista. Suuri osa vastaajista piti ilmoitusmenettelyä näissäkin tapauksissa lupamenettelyä parempana, lähinnä ilmoitusmenettelyn joustavuuden takia. Suurten yleisötilaisuuksien meluilmoitusta esitettiin laajennettavaksi eräänlaiseksi ympäristöilmoitukseksi, jossa kokonaisvaltaisesti tarkastellaan tilaisuuden vaikutukset ja jonka toimivaltainen viranomainen hyväksyy.</p> <p>Ilmoituslomakkeen saattaminen ajan tasalle ja sähköiseen muotoon on tärkeää. Sähköisen asioinnin myötä tiedot voidaan tallentaa myös muihin tietojärjestelmiin.</p> <p>Kunnalliset ympäristönsuojelumääräykset todettiin hyväksi ohjauskeinoksi tilapäisen melun torjunnassa.</p> <p>Toimiva viranomaisyhteistyö ja hyvä hallintokulttuuri edesauttavat eri meluntorjunnan ohjauskeinojen käytännön soveltamista.</p>			
Asiasanat	Melu, meluntorjunta, ympäristönsuojelulaki			
Rahoittaja/ toimeksiantaja	Ympäristöministeriö, Lounais-Suomen ympäristökeskus			
	ISBN (nid.)	ISBN 978-952-11-2822-6 (PDF)	ISSN (pain.)	ISSN 1796-170X (verkkoi.)
	Sivuja 38	Kieli Suomi	Luottamuksellisuus Julkinen	Hinta (sis.alv 8 %)
Julkaisun myynti/ jakaja				
Julkaisun kustantaja				
Painopaikka ja -aika				

PRESENTATIONSBLAD

Utgivare	Miljöministeriet Miljövårdsavdelningen	Datum September 2007		
Författare	Marjut Taipaleenmäki			
Publikationens titel	Meluilmoitusmenettelyn toimivuuden arviointi (Utvärdering av förfarandet vid bulleranmälan)			
Publikationsserie och nummer	Miljöministeriets rapporter /2007			
Publikationens tema	Miljövård			
Publikationens delar/ andra publikationer inom samma projekt				
Sammandrag	<p>Förfarandet vid bulleranmälan enligt 60 § miljöskyddslagen (86/2000) och dess funktion utreddes och utvärderades genom en enkät som genomfördes år 2006. Samtidigt utredde man tillämpningen av andra styrmekanismer för bekämpning av tillfälligt buller. Enkäten riktades till kommunerna inom Sydvästra Finlands miljöcentrals verksamhetsområde och vissa andra kommuner samt till alla regionala miljöcentraler. Även rättsfall från Vasa förvaltningsdomstol gick igenom.</p> <p>I allmänhet upplevdes förfarandet för bulleranmälan som ett bra och fungerande styrmedel. Huvudparten av anmälningarna gäller tillfälliga och kortvariga fall som varar i mindre än ett dygn, och för dessa lämpar sig anmälningsförfarandet väl. Ändringen i miljöskyddslagen (252/2005) gör det möjligt att granska verksamheter och tillställningar på ett mer övergripande sätt än tidigare. Det är en ändring som konstaterats vara bra, och som leder till ökade tillämpningsmöjligheter för förfarandet.</p> <p>Det centrala problemet är att tidsfristen för att lämna in en anmälan är kort (30 dagar). På grund av detta har den myndighet som behandlar anmälan inte alltid möjlighet att följa förfarandebestämmelserna, och besvärinstansen kan inte heller avgöra ärendet innan verksamheten inleds. Det föreslogs att tidsfristen för anmälan borde graderas.</p> <p>Det har ansetts att miljötillståndsförfarande borde tillämpas på projekt som spänner över ett vitt område och pågår under en lång tid samt i samband med stora offentliga evenemang. En stor del av dem som deltog i enkäten ansåg att anmälningsförfarandet även i dessa fall är bättre än miljötillståndsförfarandet, främst på grund av dess flexibilitet. Vad beträffar bulleranmälan i samband med stora offentliga evenemang föreslogs det att den bör utvidgas med en typ av miljöanmälan som skulle godkännas av den behöriga myndigheten, och där evenemangets effekter skulle bedömas på ett övergripande sätt. Det är viktigt att anmälningsblanketten uppdateras och finns tillgänglig i elektronisk form. Genom den elektroniska hanteringen kan uppgifterna även sparas i andra datasystem.</p> <p>De kommunala miljöskyddsbestämmelserna konstaterades vara bra styrmedel för tillfällig bullerbekämpning.</p> <p>Ett fungerande myndighetssamarbete och en bra förvaltningskultur stöder tillämpandet av olika styrmedel för bullerbekämpning i praktiken.</p>			
Nyckelord	Buller, bullerbekämpning, miljöskyddslagen			
Finansiär/ uppdragsgivare	Miljöministeriet, Sydvästra Finlands miljöcentral			
	ISBN (hft.)	ISBN 978-952-11-2822-6 (PDF)	ISSN (print)	ISSN 1796-170X (online)
	Sidantal 38	Språk Finska	Offentlighet Offentligt	Pris (inneh. moms 8 %)
Beställningar/ distribution				
Förläggare				
Tryckeri/tryckningsort och -år				

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 60 §:n mukaista meluilmoitusmenettelyä ja menettelyn toimivuutta on selvitetty ja arvioitu kyselyllä vuonna 2006. Samalla selvitettiin myös muiden ohjauskeinojen soveltamista tilapäisen melun torjuntaan. Meluilmoitusmenettely koettiin yleisesti hyväksi ja toimivaksi ohjauskeinoksi. Ympäristönsuojelulain muutos (252/2005) antaa lisäksi mahdollisuuden tarkastella toimintoja ja tilaisuuksia entistä kokonaisvaltaisemmin. Muutos on todettu hyväksi, ja se laajentaa menettelyn soveltamismahdollisuuksia.



ISBN 978-952-11-2822-6 (PDF)

ISSN 1796-170X (verkkokoj.)